

Keskkonnahoidliku riigihanke kriteeriumid WC-pottide ja pissuaaride ostmiseks

Tallinn 2020

Keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumite kohandamist toetas

Keskkonnahoidliku riigihanke kriteeriumid WC-pottide ja pissuaaride ostmiseks

Keskkonnahoidliku riigihanke (edaspidi „KHRH“) kriteeriumid on välja töötatud eesmärgiga hõlbustada ametiasutustel väiksema keskkonnamõjuga toodete, teenuste ja tööde ostmist. Kriteeriumide kasutamine on vabatahtlik. Kriteeriumid on sõnastatud nii, et kui asutus peab seda vajalikuks, võib ta need (osaliselt või täielikult) oma hankedokumentidesse lisada, ilma et peaks neid oluliselt muutma.

Selles dokumendis loetletud kriteeriumid kehtivad järgmiste toodete kohta:

- „**vesiklosetiseade**“ – kas komplektne WC-pott, WC-pott või loputusmehhanism;
- „**komplektne WC-pott**“ – komplektne sanitaarseade, mis koosneb loputusmehhanismist ning inimese uriini ja väljaheite vastuvõtmiseks ja allaloputamiseks ette nähtud WC-potist;
- „**WC-pott**“ – inimese uriini ja väljaheite vastuvõtmiseks ja allaloputamiseks ette nähtud sanitaarseade;
- „**pissuaariseade**“ – kas komplektne pissuaar, pissuaar, loputuseta pissuaar või pissuaari loputusmehhanism;
- „**loputusega pissuaariseade**“ – kas komplektne pissuaar, pissuaar või pissuaari loputusmehhanism;
- „**komplektne pissuaar**“ – komplektne sanitaarseade, mis koosneb loputusmehhanismist ning inimese uriini vastuvõtmiseks ja allaloputamiseks ettenähtud pissuaarist;
- „**pissuaar**“ – uriini ja loputusvee vastuvõtmiseks ja äravoolu suunamiseks ette nähtud sanitaarseade;

Kriteeriumid on välja töötatud põhinedes ELi sama tooterühma KHRH kriteeriumitele¹ ning on jaotatud tehnilise kirjelduse (TK) ja pakumuste hindamise kriteeriumideks (PHK). Kriteeriume on kaht liiki:

- **põhikriteeriumid** — need on välja töötatud nii, et KHRH oleks lihtne korraldada; neis keskendutakse toote keskkonnatoime põhiaspektidele ja nende eesmärk on hoida ettevõtjate halduskulud võimalikult väikesena;
- **lisakriteeriumid** — nende puhul võetakse arvesse rohkem keskkonnatoime aspekte või paremat keskkonnatoimet ning need on ametiasutustele, kes tahavad suuremat keskkonnahoidu ja innovatsiooni.

Veetõhusate vesiklosetiseadmete ostmise kriteeriumid uute või renoveeritud hoonete jaoks

TK1. Täisloputusmaht (põhikriteerium)

Turule viidava vesiklosetiseadme ühe loputuskorra niimitäisloputusmaht ei tohi veesurvest sõltumata ületada 6,0 l.

Tõendamine: Asjaomase 1. tüübi ökomärgisega tooteid, mis vastavad loetletud kriteeriumidele, loetakse nõuetele vastavaks. Tootja või maaletooja esitatud tehniline toimik või muu asjakohane tõendusmaterjal, mis kinnitab vastavust nimetatud nõuetele, kiidetakse samuti heaks.

PHK1. Täiendav kokkuhoid täisloputusel (lisakriteerium)

Lisapunkte antakse iga 0,5 liitri eest, mille võrra täisloputusmahu veekulu on kriteeriumi TK1 all esitatud väärtusest väiksem.

Tõendamine: Standardis EN 997 või samaväärses standardis kehtestatud katsetamiseeskirja kohaselt teostatud katse tulemused. Katsed tehakse standardi EN ISO 17025 üldnõuetele vastavates või samaväärsetes laborites.

TK2. Vee kokkuhoid (põhikriteerium)

Komplektsetel WC-pottidel täisloputusmahuga üle 4,0 liitri ja vesiklosetiseadmetel peab oleme kahesüsteemne loputus. Ühe loputuskorra vähendatud loputusmaht ei tohi veesurvest sõltumata ületada 3,0 l. WC-pottide ühe loputuskorra vähendatud loputusmaht ei tohi veesurvest sõltumata ületada 3,0 l.

Tõendamine: Asjaomase 1. tüübi ökomärgisega tooteid, mis vastavad loetletud kriteeriumidele, loetakse nõuetele vastavaks. Tootja esitatud tehniline toimik või muu asjakohane tõendusmaterjal, mis kinnitab vastavust nimetatud nõuetele, kiidetakse samuti heaks.

TK2b. Vee kokkuhoid (lisakriteerium)

¹ https://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/criteria/toilets/criteria_Toilets_et.pdf

(Anduriga seadmete puhul)

Anduriga loputuslülitid peavad olema seadistatud nii, et oleks välistatud tarbetu käivitumine, ja need peavad tagama loputuse ainult toote tegeliku kasutamise korral.

Tõendamine: Asjaomase 1. tüübi ökomärgisega tooteid, mis vastavad loetletud kriteeriumidele, loetakse nõuetele vastavaks. Tootja või maaletooja esitatud tehniline toimik või muu asjakohane tõendusmaterjal, mis kinnitab vastavust nimetatud nõuetele, kiidetakse samuti heaks.

PHK2. Täiendav kokkuvõtte täisloputusel (lisakriteerium)

Lisapunkte antakse iga 0,25 liitri eest, mille võrra vähendatud loputusmahu veekulu on kriteeriumi 1.2 all esitatud väärtusest väiksem.

Tõendamine: Standardis EN 997 või samaväärses standardis kehtestatud katsetamiseeskirja kohaselt teostatud katse tulemused. Katsed tehakse standardi EN ISO 17025 üldnõuetele vastavates või samaväärsetes laborites.

TK3. Loputusmahu seadistamine (põhikriteerium)

Loputusmehhanismil peab olema regulaator, et paigaldajal oleks võimalik loputusmahtu seadistada vastavalt kohaliku äravoolu tingimustele. Pärast paigaldamisjuhiste kohast seadistamist ei tohi kahesüsteemse loputusmehhanismi puhul täisloputusmaht ületada 6 l ühe loputuskorra kohta ning vähendatud loputusmaht ei tohi ületada 3 l ühe loputuskorra kohta.

Tõendamine: Asjaomase 1. tüübi ökomärgisega tooteid, mis vastavad loetletud kriteeriumidele, loetakse nõuetele vastavaks. Vastu võetakse ka muu tõendusmaterjal, näiteks tootja/tarnija kinnitus, kus on täpsustatud kasutatav lahendus ja selle asjaomased tehnilised näitajad.

TK4. Keskmine loputusmaht (lisakriteerium)

Vesiklosetiseadme keskmine loputusmaht, mida arvutatakse komisjoni otsuse (2013/641/EL) 1. liites sätestatud meetodika alusel, ei tohi olla üle 3,5 l loputuskorra kohta. Nõue ei kehti kuni 4,0-liitriste täisloputusmahuga komplektsete WC-pottide suhtes.

Tõendamine: Asjaomase 1. tüübi ökomärgisega tooteid, mis vastavad loetletud kriteeriumidele, loetakse nõuetele vastavaks. Vastu võetakse ka muu tõendusmaterjal, näiteks tootja/tarnija kinnitus, kus on täpsustatud arvutuslik keskmine loputusmaht (liitrites loputuskorra kohta) koos komisjoni otsuse (2013/641/EL) 1. liites või samaväärsetes standardites kirjeldatud meetodika kohaselt läbi viidud katsete tulemustega. Katsed tehakse standardi EN ISO 17025 üldnõuetele vastavates või samaväärsetes laborites.

TK5 Loputusmehhanismi tõhusus (lisakriteerium)

Loputusmehhanism peab vastama tabelis 1 märgitud asjaomase EN-standardi nõuetele. Käesoleva kriteeriumi alla ei kuulu tabelis 1 esitatud standarditega kehtestatud nimitäisloputusmahu ja vähendatud loputusmahu mõõtmise nõuded.

Tabel 1. Loputusmehhanismi nõudeid käsitlevad EN-standardid

Number	Pealkiri
EN 14055	WC-loputuskastid ja pissuaaride loputuskastid
EN 12541	Sanitaartechnilised kraanid – loputuse surveklapid ja automaatselt sulguvad pissuaarikraanid PN 10
EN 15091	Sanitaartechnilised kraanid – elektrooniliselt avanevad ja sulguvad sanitaartechnilised kraanid

Tõendamine: Asjaomase 1. tüübi ökomärgisega tooteid, mis vastavad loetletud kriteeriumidele, loetakse nõuetele vastavaks. Muul juhul võetakse vastu katsearuanne, mis näitab, et toote loputusmehhanism vastab ülal osutatud EN-standardite või samaväärsete standardite nõuetele.

TK6. Loputuse tõhusus (lisakriteerium)

Komplektsete WC-pottide ja WC-pottide loputuse tõhusus peab vastama standardi EN 997 nõuetele.

Tõendamine: Asjaomase 1. tüübi ökomärgisega tooteid, mis vastavad loetletud kriteeriumidele, loetakse nõuetele vastavaks. Muul juhul võetakse vastu katsearuanne, mis näitab, et toote loputuse tõhusus vastab standardi EN 997 või samaväärse standardi nõuetele.

TK7. Toote kasutusea pikkus (põhikriteerium)

Pakkuja peab andma vesiklosetiseadme parandamise või asendamise garantii vähemalt neljaks aastaks. Garantiitingimused peavad selgesõnaliselt hõlmama toote lekkekindlust ja kõiki ventile.

Tõendamine: Asjaomase 1. tüübi ökomärgisega tooteid, mis vastavad loetletud kriteeriumidele, loetakse nõuetele vastavaks. Vastu võetakse ka muu tõendusmaterjal, näiteks tootja deklaratsioon, kus kinnitatakse eespool osutatud tingimuse täitmist.

PHK3. Toote pikaealisus ja garantii (lisakriteerium)

Ka peab pakkuja tagama, et pärast toote ostmist on saadaval kas originaalvaruosad või nendega võrdväärsed varuosad. Punkte antakse proportsionaalselt ajale (pakutud aastate arvule), kui pikalt on varuosad pärast toote ostmist saadaval.

Tõendamine: pakkujad peavad esitama tootja kinnituse.

TK8. Paigaldamisjuhised ja kasutajateave (põhikriteerium)

Vesiklosetiseade peab olema varustatud trükitud kujul (pakendil ja/või tootega kaasasolevas dokumentatsioonil) ja/või elektroonilisel kujul järgmise teabega:

- täpsed paigaldusjuhised, kaasa arvatud teave selle kohta, milliste klasside ja/või tüüpide jaoks on toodet katsetatud, andmed toote kasutamiseks sobiva survetaseme kohta, teave tootega sobivate äravoolusüsteemide kohta, teave loputusmahu seadistamise ja selle mõju (nt jääkvee tase, täitumistase) kohta ning eraldi WC-poti ja loputusseadme puhul teave, millise seadmega seda komplekteerida, et saada töötav ja vettsäästev seade;
- nõuanded, kuidas mõistliku vee tarbimisega vähendada keskkonnamõju, eelkõige teave, kuidas õige toote kasutamisega vähendada vee tarbimist;
- teave ühe loputuskorra täisloputusmahu ja vähendatud loputusmahu kohta liitrites;
- soovitus, kuidas toodet õigesti kasutada ja hooldada, kaasa arvatud teave selle kohta, milliseid osi on võimalik asendada, juhised tihendite ja muude ühendusdetailide asendamiseks lekke korral, puhastamisnõuanded jne;
- teave lõppenud kasutusajaga toote kasutuselt kõrvaldamise kohta.

Tõendamine: 1. tüübi ökomärgisega tooteid, mis vastavad loetletud kriteeriumidele, loetakse nõuetele vastavaks. Vastu võetakse ka muu tõendusmaterjal, näiteks tootja või pakkuja kirjalik kinnitus selle kohta, et eespool osutatud tingimust täidetakse.

PHK4. Hügieen (põhikriteerium)

Lisapunkte antakse kontaktivaba (anduriga) loputuslüli eest, mis välistab tarbetu käivitumise ja tagab loputuse ainult toote tegeliku kasutamise korral.

Tõendamine: Asjaomase 1. tüübi ökomärgisega tooteid, mis vastavad loetletud kriteeriumidele, loetakse nõuetele vastavaks. Vastu võetakse ka muu tõendusmaterjal, näiteks tootja/tarnija kinnitus, kus on täpsustatud kasutatav lahendus ja selle asjaomased tehnilised näitajad, kaasa arvatud tootekavandi lühikirjeldus, milles on selgitatud, kuidas on tagatud tarbetu käivitumise vältimine ja see, et loputamine toimub ainult toote tegeliku kasutamise korral.

Veetõhusate pissuaariseadmete ostmise kriteeriumid uute või renoveeritud hoonete puhul

TK1. Täisloputusmaht (põhikriteerium)

Turule viidava loputusega pissuaariseadme ühe loputuskorra nimiloputusmaht ei tohi veesurvest sõltumata ületada 2,0 l.

Tõendamine: Asjaomase 1. tüübi ökomärgisega tooteid, mis vastavad loetletud kriteeriumidele, loetakse nõuetele vastavaks. Tootja või maaletooja esitatud tehniline toimik või muu asjakohane tõendusmaterjal, mis kinnitab vastavust nimetatud nõuetele, kiidetakse samuti heaks.

PHK1. Täiendav kokkuhoid täisloputusel (lisakriteerium)

Lisapunkte antakse iga 0,25 liitri eest, mille võrra täisloputusmahu veekulu on kriteeriumi TK1 all esitatud väärtusest väiksem.

Tõendamine: Pakkuja peab esitama standardis EN 13407 või samaväärses standardis kehtestatud katsetamiseskirja kohaselt teostatud katse tulemused. Katsed tehakse standardi EN ISO 17025 üldnõuetele vastavates või samaväärsetes laborites. Ilma vahedeta loputusega pissuaariseadme (nt rennipissuaari) korral vastab täisloputusmahule 60 cm laiuse plaadiosa loputamisele vastav maht.

TK2a. Vee kokkuhoid (põhikriteerium)

Komplektsetel pissuaaridel ja pissuaaride loputusmehhanismidel peavad olema individuaalsed vastavalt vajadusele kasutatavad loputuslülitid. Loputusmehhanismiga rennipissuaaridel peavad olema individuaalsed vastavalt vajadusele kasutatavad loputuslülitid vähemalt iga 60 cm järel.

Pissuaaridel peab olema individuaalne vastavalt vajadusele kasutatav loputuslülitid. Ilma loputusmehhanismita rennipissuaaridel peavad olema individuaalsed vastavalt vajadusele kasutatavad loputuslülitid vähemalt iga 60 cm järel.

Tõendamine: Asjaomase 1. tüübi ökomärgisega tooteid, mis vastavad loetletud kriteeriumidele, loetakse nõuetele vastavaks. Vastu võetakse ka muu tõendusmaterjal, näiteks tootja/tarnija kinnitus, kus on täpsustatud kasutatav lahendus ja selle asjaomased tehnilised näitajad.

TK2b. Vee kokkuhoid (lisakriteerium)

Anduriga seadmete puhul

Anduriga loputuslülitid peavad olema seadistatud nii, et oleks välistatud tarbetu käivitumine, ja need peavad tagama loputuse ainult toote tegeliku kasutamise korral.

Tõendamine: Asjaomase 1. tüübi ökomärgisega tooteid, mis vastavad loetletud kriteeriumidele, loetakse nõuetele vastavaks. Vastu võetakse ka muu tõendusmaterjal, näiteks tootja/tarnija kinnitus, kus on täpsustatud kasutatav lahendus ja selle asjaomased tehnilised näitajad.

TK3. Loputusmahu seadistamine (põhikriteerium)

Loputusmehhanismil peab olema regulaator, et paigaldajal oleks võimalik loputusmahtu seadistada vastavalt Loputusmehhanismil peab olema regulaator, et paigaldajal oleks võimalik loputusmahtu seadistada vastavalt kohaliku äravoolu tingimustele. Täisloputusmaht ei tohi pärast paigaldamisjuhiste kohast paigaldamist ületada 2 l ühe loputuskorra kohta.

Tõendamine: Asjaomase 1. tüübi ökomärgisega tooteid, mis vastavad loetletud kriteeriumidele, loetakse nõuetele vastavaks. Vastu võetakse ka muu tõendusmaterjal, näiteks tootja/tarnija kinnitus, kus on täpsustatud kasutatav lahendus ja selle asjaomased tehnilised näitajad.

TK3. Loputusmehhanismi nõuded (lisakriteerium)

Loputusmehhanism peab vastama tabelis 2 märgitud asjaomase EN-standardi nõuetele. Käesoleva kriteeriumi alla ei kuulu tabelis 2 esitatud standarditega kehtestatud nimiloputusmahu mõõtmise nõuded.

Tabel 2. Loputusmehhanismi nõudeid käsitlevad EN-standardid

Number	Pealkiri
EN 14055	WC-loputuskastid ja pissuaaride loputuskastid
EN 12541	Sanitaartehtnilised kraanid – loputuse surveklapid ja automaatselt sulguvad pissuaarikraanid PN 10
EN 15091	Sanitaartehtnilised kraanid – elektrooniliselt avanevad ja sulguvad sanitaartehtnilised kraanid

Tõendamine: Asjaomase 1. tüübi ökomärgisega tooteid, mis vastavad loetletud kriteeriumidele, loetakse nõuetele vastavaks. Muul juhul võetakse vastu tootja kinnitus või katsearuanne, mis näitab, et toote loputusmehhanism vastab ülal osutatud EN-standardite või samaväärsete standardite nõuetele.

TK4 Komplektsete pissuaaride ja pissuaaride loputuse tõhusus (lisakriteerium)

Komplektsete pissuaaride ja pissuaaride loputuse tõhusus peab vastama standardi EN 13407 nõuetele.

Tõendamine: Asjaomase 1. tüübi ökomärgisega tooteid, mis vastavad loetletud kriteeriumidele, loetakse nõuetele vastavaks. Muul juhul võetakse vastu katsearuanne, mis näitab, et toote loputuse tõhusus vastab standardi EN 13407 või samaväärse standardi nõuetele.

TK5. Toote kasutusea pikkus (põhikriteerium)

Pakkuja peab andma pissuaariseadme parandamise või asendamise garantii vähemalt kolmeks aastaks. Garantiitingimused peavad selgesõnaliselt hõlmama toote lekkekindlust ja kõiki ventile.

Tõendamine: Asjaomase 1. tüübi ökomärgisega tooteid, mis vastavad loetletud kriteeriumidele, loetakse nõuetele vastavaks. Vastu võetakse ka muu tõendusmaterjal, näiteks tootja deklaratsioon, kus kinnitatakse eespool osutatud tingimuse täitmist.

PHK2. Toote pikaealisus ja garantii (lisakriteerium)

Ka peab pakkuja tagama, et pärast toote ostmist on saadaval kas originaalvaruosad või nendega võrdväärsed varuosad. Punkte antakse proportsionaalselt ajale (pakutud aastate arvule), kui pikalt on varuosad pärast toote ostmist saadaval.

Tõendamine: pakkujad peavad esitama tootja kinnituse.

TK6. Paigaldamisjuhised ja kasutajateave (põhikriteerium)

pissuaariseade peab olema varustatud trükitud kujul (pakendil ja/või tootega kaasasolevas dokumentatsioonis) ja/või elektroonilisel kujul järgmise teabega:

- täpsed paigaldamisjuhised, kaasa arvatud teave selle kohta, milliste klasside ja/või tüüpide jaoks on toodet katsetatud, andmed toote kasutamiseks sobiva survetaseme kohta, teave tootega sobivate äravoolusüsteemide kohta, teave täisloputusmahu seadistamise ja selle mõju (nt jääkvee tase, täitumistase) kohta ning eraldi turule viidava pissuaari ja pissuaari loputusmehhanismi puhul teave, millise tootega seda komplekteerida, et saada töötav ja vettsäästev seade;
- nõuanded, kuidas mõistliku vee tarbimisega vähendada keskkonnamõju, eelkõige teave, kuidas õige toote kasutamisega vähendada vee tarbimist;
- teave ühe loputuskorra täisloputusmahu kohta liitrites;
- soovitus, kuidas toodet õigesti kasutada ja hooldada, kaasa arvatud teave selle kohta, milliseid osi on võimalik asendada, juhised tihendite ja muude ühendusdetailide asendamiseks lekke korral, puhastamisnõuanded jne;
- teave lõppenud kasutusajaga toote kasutuselt kõrvaldamise kohta.

Tõendamine: 1. tüübi ökomärgisega tooteid, mis vastavad loetletud kriteeriumidele, loetakse nõuetele vastavaks. Vastu võetakse ka muu tõendusmaterjal, näiteks tootja või pakkuja kirjalik kinnitus selle kohta, et eespool osutatud tingimust täidetakse.

PHK3. Hügieen (põhikriteerium)

Lisapunkte antakse kontaktivaba (anduriga) loputuslülitiga eest, mis välistab tarbetu käivitumise ja tagab loputuse ainult toote tegeliku kasutamise korral.

Tõendamine: Asjaomase 1. tüübi ökomärgisega tooteid, mis vastavad loetletud kriteeriumidele, loetakse nõuetele vastavaks. Vastu võetakse ka muu tõendusmaterjal, näiteks tootja/tarnija kinnitus, kus on täpsustatud kasutatav lahendus ja selle asjaomased tehnilised näitajad, kaasa arvatud tootekavandi lühikirjeldus, milles on selgitatud, kuidas on tagatud tarbetu käivitumise vältimine ja see, et loputamine toimub ainult toote tegeliku kasutamise korral.